

TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF LAND VEHICLES OF MEANS IN THE TAURIAN PROVINCE (the XIX – early XX century)

Polianska Elizaveta Sergeevna

Republican higher educational institution "Crimean University for Humanities" (Yalta), director of the research center "Education, Science and Culture of the Southern Coast of the Crimea" **(Ukraine)**

E-mail: kino-liza@mail.ru

ABSTRACT

It is convenient to track history of development of transport infrastructure of the Crimea on the example of evolution of vehicles. It should be noted that vehicles on the Crimean peninsula were various. Researchers write that many years of the road remained without changes. Vehicles with horses, whether it be magnificent crew or country the posh were the only vehicle on them. From time to time on roads updated top a crushed-stone layer, slightly and still improved their quality. At the beginning of 1870s V. Kondaraki, the author of "The universal description of the Crimea", recommended to use for movement or "... vans in which trade the Tatars and contain them on the visiting yards" (the author means Crimean to the posh), or post carts.

Over time constant passenger communication between the cities of the Crimea is established. At the end of the 1880th years it was based urgently - the mailpost message between Sevastopol and Yalta.

The first cars in the Crimea appear at the beginning of the XX century. Gradually the number of cars increased, and from time to time them used for long-distance passenger traffic.

In the end of the XVIII – in the XIX centuries this vehicle was the posh. For specified time it was a good cart for transportation of freights and people. However, progress doesn't stand still, and over time there were easier, fast and convenient designs which steadily had to force out heavy and noisy to the posh. The posh carriages, omnibuses, stagecoaches, phaetons, carriages, crews, post horses, and later are the cars which services we still use. The subject of research is rather wide and demands further studying.

Keywords: means of locomotion, road, transport, Crimea, vehicular traffic.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАЗЕМНИХ ЗАСОБІВ ПЕРЕСУВАННЯ У ТАВРІЙСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ (XIX – початок XX ст.)

Полянська Єлизавета Сергіївна

Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта),
директор науково-дослідницького центру «Освіта, наука та культура Південного берега Криму» (Україна)

E-mail: kino-liza@mail.ru

РЕЗЮМЕ

Історію розвитку транспортної інфраструктури Криму зручно простежити на прикладі еволюції транспортних засобів. Треба зазначити, що засоби пересування по Кримському півострову були різноманітні. Дослідники пишуть, що багато років дороги залишалася без змін. Єдиним засобом пересування по них були вози з кіньми, будь то розкішний екіпаж або селянська мажара. Час від часу на дорогах оновлювали верхній щебеневий шар, що незначно та все ж покращувало їх якість. На початку 1870-х років В. Х. Кондаракі, автор «Універсального описання Крима», рекомендував користуватися для переміщення або «фургонами, которими торгують татаре и содержат их на заезжих дворах» (автор має на увазі кримську мажару), або поштовими візками. З часом встановилося постійне пасажирське сполучення між містами Криму. Наприкінці 1880-х років було засновано терміново-мальпостне сполучення між Севастополем і Ялтою.

Перші автомобілі в Криму з'являються на початку XX ст. Поступово кількість автомобілів збільшувалась, і час від часу вони використовувалися для міжміських пасажирських перевезень.

Наприкінці XVIII – у XIX ст. цим засобом пересування була мажара. Для зазначеного часу це був гарний віз для транспортування вантажів і людей. Проте прогрес не стоїть на місці, і з часом з'явилися більш легкі, швидкі і зручні конструкції, які незмінно мали витіснити важку і галасливу мажару. На зміну мажарі прийшли карети, омнібуси, диліжанси, фаетони, коляски, екіпажі, поштові коні, а пізніше і автомобілі, послугами яких ми користуємося і зараз. Тема дослідження є досить широкою та потребує подальшого вивчення.

Ключові слова: засоби пересування, дороги, транспорт, Крим, автомобільне сполучення.

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ НАЗЕМНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ В ТАВРИЧЕСКОЙ ГУБЕРНИИ (XIX - начало XX в.)

Полянская Елизавета Сергеевна

Республиканское высшее учебное заведение «Крымский гуманитарный университет» (г. Ялта), директор научно-исследовательского центра «Образование, наука и культура Южного берега Крыма» (Украина)

E-mail: kino-liza@mail.ru

РЕЗЮМЕ

Историю развития транспортной инфраструктуры Крыма удобно проследить на примере эволюции транспортных средств. Следует отметить, что средства передвижения по Крымскому полуострову были разнообразны. Исследователи пишут, что много лет дороги оставалась без изменений. Единственным средством передвижения по ним были повозки с лошадьми, будь то роскошный экипаж или крестьянская мажара. Время от времени на дорогах обновляли верхний щебеночный слой, незначительно и все же улучшало их качество. В начале 1870-х годов В. Х. Кондраки, автор «Универсального описания Крыма», рекомендовал пользоваться для перемещения или «...фургонами, которыми торгуют татары и содержат их на заезжих дворах» (автор имеет в виду крымскую мажару), или почтовыми тележками.

Со временем устанавливается постоянное пассажирское сообщение между городами Крыма. В конце 1880-х годов было основано срочно-мальпостное сообщение между Севастополем и Ялтой.

Первые автомобили в Крыму появляются в начале XX в. Постепенно количество автомобилей увеличивалось, и время от времени их использовали для междугородных пассажирских перевозок.

В конце XVIII – в XIX вв. этим средством передвижения была мажара. Для указанного времени это был хороший воз для транспортировки грузов и людей. Однако прогресс не стоит на месте, и со временем появились более легкие, быстрые и удобные конструкции, которые неизменно должны были вытеснить тяжелую и шумную мажару. На смену мажаре пришли кареты, омнибусы, дилижансы, фазтоны, коляски, экипажи, почтовые лошади, а позднее – автомобили, услугами которых мы пользуемся и сейчас. Тема исследования является достаточно широкой и требует дальнейшего изучения.

Ключевые слова: средства передвижения, дороги, транспорт, Крым, автомобильное сообщение.

